

 Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

Temaer (<https://www.historie-online.dk/temaer-9>)

(/)
HistorieLab (<https://www.historie-online.dk/historielab>)

Arkiv (<https://www.historie-online.dk/arkiv>)

Bliv medlem (<https://www.historie-online.dk/bliv-medlem>)

 (/) > [USA - Nord- og Sydamerika](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika) (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika>)

> [Bøger](https://www.historie-online.dk/boger) (<https://www.historie-online.dk/boger>) > [Anmeldelser](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5) (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>)

> [Førstedamer](#)

[← Forrige artikel](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/nationale-droemme) (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/nationale-droemme>)

Førstedamer

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 189

Del artikel:

(<https://www.facebook.com/sharer/sharer>.

u=[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/foerstedamer)

online.dk/boger/anmeldelser-

5-5/usa-nord-og-

sydamerika/foerstedamer)

([https://twitter.com/home?](https://twitter.com/home?status=)

status=. Aktiviteten kan ses

på <https://www.historie->

[online.dk/boger/anmeldelser-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-)

[5-5/usa-nord-og-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-)

[sydamerika/foerstedamer](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/foerstedamer))

in

([http://www.linkedin.com/shareArticle?](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-)

[mini=true&url=https://www.historie-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-)

[online.dk/boger/anmeldelser-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-)

[5-5/usa-nord-og-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-)

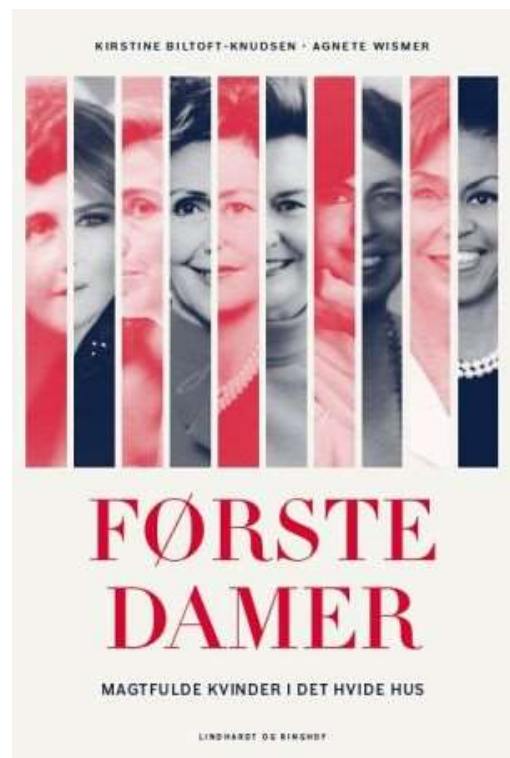
[sydamerika/foerstedamer&title=\)](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-)

Agnete Wismer og Kirstine Bilstoft-Knudsen
Førstedamer. Magtfulde kvinder i Det hvide Hus
Lindhardt og Ringhof. 400 sider. 299,95 kr.

Af Jytte Kjær Schou

En journalistisk, velskrevet og interessant portrætbog om nogle af USA's førstedamer, deres betydning og forskellige måder at udfylde rollen på.

De to forfattere er journalister og har begge boet i USA og dækket amerikansk politik. Udstillingen om førstedamer på National Museum of American History i Washington D.C. består af kvindernes overdådige rober og deres udvalgte porcelænsstel, og det siger en hel del om den almindelige opfattelse af førstedamer. Forfatterens hensigt er at skrive førstedamerne ud af deres ægtemænds skygger og vise, hvordan de på hver deres måde har forvaltet deres rolle og vundet indflydelse på præsidentskabet og sider af det amerikanske samfund. Det er til fulde lykkedes at fremstille dem som langt mere end et småkagebagende og smukt vedhæng til deres ægtemænd. Nogle af de tidligste førstedamer får en kort præsentation, og derefter fokuserer bogen på 10 udvalgte førstedamer. Til slut er der et interessant afsnit om den fremtidige udvikling af rollen, måske i retning af større ligestilling.

De to forfattere er meget velskrivende og forstår at fange læserens opmærksomhed. Der findes ingen opskrift på rollen som førstedame, og bogens førstedamer har udfyldt rollen på forskellig vis og haft mere eller mindre betydning. At være førstedame har altid været en balancegang. Det er ikke en politisk valgt post, og selv om amerikanerne vil have aktive og engagerede førstedamer, må de helst ikke være for magtsøgende. Den balance har Michelle Obama og Laura Bush formået at finde, mens Hillary Clinton fremstår som en mere kontroversiel person med viljen til politisk magt.

Forfatterne skriver nuanceret og veloplagt. Der er ikke tale om noget ensidigt skønmaleri af førstedamerne. Vi hører også om deres fodfejl og den mere eller mindre berettigede kritik af dem. De fleste af dem fremstår som kvinder, der har haft stor indflydelse på præsidentskabet. Undertiden meget tydeligt som Hillary Clinton og Eleanor Roosevelt, der er USA's længst siddende førstedame og absolut den mest indflydelsesrige. Hun kom til at spille en meget aktiv rolle i mandens politiske liv, efter han blev handicappet af polio. Mindre kendt er det, at Edith Wilson de facto i en periode kom til at fungere som præsident, efter mandens slagtilfælde, der blev holdt delvis hemmeligt.

Det er slående, hvor forskelligt førstedamerne har forvaltet deres rolle. Deres personlighed og den tid, de virkede i, har i høj grad været afgørende, og mange af dem har haft langt større indflydelse, end man skulle tro. De har været præsidentens rådgiver, kampagneleder, taleskriver og meget mere. F.eks. fremstilles Lady Bird Johnson som en af de banebrydende førstedamer, den mest politiske siden Eleanor Roosevelt. Hun tog alene på valgturné, var en stor støtte for manden og holdt ham til ilden, når han var ved at give op. Som Laura Bush havde hun en opdragende rolle i sit ægteskab. Hun fik desuden et eftermæle som miljøforkæmper.

Nogle førstedamer brugte deres eget liv til at motivere og inspirere andre. Michelle Obama gav håb til piger og kvinder ved at fremhæve, at man som hun selv godt kan hæve sig over en fattig opvækst. Betty Ford var en tabubryder, der talte åbent om sit alkohol- og pillemisbrug, og hun oprettede en afvænningsklinik. Ved at tale ud om sin brystkræft, var hun desuden med til at redde kvinders liv.

Alle præsidentfruer er i høj grad i offentlighedens søgelys og udsat for mere eller mindre berettiget kritik. De har ikke selv valgt at blive førstedamer, men de har haft mulighed for at sætte deres præg på rollen og vinde indflydelse, og mange af dem har været myreflittige. Nogle af dem har været dygtige til at fremme deres sag på de medieplatforme, der fandtes, som Eleanor Roosevelt og Michelle Obama. Melania Trump falder lidt udenfor, og det undrer mig, at hun er medtaget i bogen. Hun har holdt sig meget i baggrunden og er svær at blive klog på. Hvem var hun egentlig, og hvilken indflydelse havde hun? Forfatterne søger at indkredse hendes betydning via forskellige menneskers udsagn, men sløret løftes aldrig helt.

Meget interessant er forfatternes betragtninger om de fremtidige førstedamers rolle, for den vil helt sikkert ændre sig. Jill Biden bruges som et eksempel på en banebrydende fortolkning af rollen. Hun har bibeholdt sit lønnede job uden for Det Hvide Hus. Måske peger det i retning af et brud på det gammeldags kønsrollemønster. Vicepræsident Kamala Harris's mand, der har opgivet sin egen karriere for at støtte hustruen, ses som endnu et eksempel på ligestilling. Man kan også fundere over, hvordan en single præsident skal gebærde sig. Og hvad med en homoseksuel? Men det har vist lange udsigter. Under alle omstændigheder slår forfatterne fast, at fremtidige førstedamer vil få det sværere i et mere og mere splittet samfund.

[Historie-online.dk, den 14. november 2023]

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/nationale-droemme>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

(<https://www.historie-online.dk/boger/che-guevara>)
(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/jfk100>) (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/det-andet-usa>)